

Následná péče o náhradní výsadbu – důvody, význam, délka

Také ohledně délky doby následné péče o výsadbu je vhodné uvést zmínku v odůvodnění, byť účel následné péče je zcela zřejmý – čím je delší doba následné péče, tím je vyšší pravděpodobnost ujmoutí a přežití vysazených dřevin. Ostatně k vytvoření kvalitní a dobře zapěstované korunky u stromu, což je předpoklad pro plnění všech funkcí pro celou životnost dřeviny včetně např. budoucího zajištění provozní bezpečnosti, je třeba alespoň zmíněných a stanovených 5 let odborné péče, zejména výchovných řezů.

Podrobná specifikace náhradní výsadby sice z ust. § 9 zákona přímo nevyplývá, nicméně je vhodná a žádoucí z hlediska zajištění toho, aby vysazené dřeviny na místě přetrvaly, dobře prosperovaly a rychleji nahradily pokácené stromy při plnění všech jejich funkcí (zejména povinnost náhrady případně uhynulých sazenic má velké opodstatnění). Ostatně zdaleka ne každému žadateli jsou známy byť základní principy provádění výsadby dřevin, případně následné péče o ně. V tomto směru si žadatel paradoxně žádá podrobnější specifikaci a sám se tak dožaduje většího svázání podmínek výsadby. Z druhé strany vše má své hranice, takže správní orgán nebude popisovat např. kompletní technologický postup výsadby. Pokud žadatel není schopen provedení náhradní výsadby sám zrealizovat, může si za tím účelem obstarat dodavatele.

Dále je třeba vymezit parametry jednotlivých sazenic s tím, že stromy musí být vysazeny se zemním balem a zajištěny kůly. Rovněž je vhodné stanovit, že náhradní výsadba bude realizována do 1 roku od kácení. Žadateli je třeba též uložit povinnost následné péče o vysazené dřeviny po dobu 5 let, včetně konkrétního určení minimálního rozsahu péče.

Pokud jde o rozporovanou délku následné péče o výsadbu, logickým faktem samozřejmě je, že čím delší dobu je poskytována vysazeným dřevinám péče, tím větší je pravděpodobnost, že se tyto dřeviny ujmou, budou dobře prosperovat a přežijí do vyššího věku. Dle zkušeností z praxe totiž mohou vysazené stromy i několik let po výsadbě, zvláště pak v době větších přísušků, uschnout, čímž jsou vynaložené prostředky i úsilí promarněny. Z tohoto pohledu je pětiletá péče v podstatě minimální, kratší doba může postačovat nanejvýš u keřů či zákrsků apod., v případě vysokokmenných tvarů dřevin by ideální doba péče byla delší než 5 let a průběžná péče by měla být de facto permanentní, ačkoli po uplynutí stanovené lhůty již přechází tato povinnost na vlastníka dřevin ze zákona (viz § 7 odst. 2 zákona). Podstatné, ba mnohdy rozhodující jsou také podmínky stanoviště, kam jsou dřeviny vysazovány.

Odvolatel v jistém správním řízení např. vyjádřil nesouhlas s názorem prvoinstančního orgánu, který uvedl, že hlavním důvodem pro stanovenou dobu následné péče je to, aby náhradní výsadba splňovala účel ve smyslu § 9 zákona, tedy aby stromy po uplynutí doby stanovené následné péče byly vzrostlé a života schopné dalšího růstu. Nejedná se tedy o povinnost pouhé výsadby stromů, ale o náhradu zeleně jako takové, schopné dalšího kvalitního růstu.

Dle krajského úřadu byl účel ustanovení § 9 zákona definován městským úřadem zcela pregnantně, neboť zákonodárce neschvaloval toto ustanovení pouze za tím účelem, aby za pokácené stromy byly vysazeny nové, nýbrž s cílem, aby nově vysazenými stromy byly ty původní časem nahrazeny, především v plnění všech jejich funkcí, které do doby kácení plnily stromy, jejichž kácení bylo povoleno. Z uvedeného je také zřejmé, že nově vysazené mladé stromky nemůžou rychle nahradit v plnění všech funkcí pokácené vzrostlé stromy, což je také jeden z důvodů toho, že náhradní výsadba je obvykle ukládána ve vyšším počtu, než je počet kácených dřevin. (Dalším důvodem je fakt, že ne vždy se všechny vysazené stromy přes veškerou péči dožijí věku, kdy jsou schopné samostatné existence a přežití i v klimaticky nepříznivých obdobích.)

Pokud jde o porovnávání postupů při správních řízeních mezi jednotlivými úřady Jihočeského kraje, je nutno podotknout, že každé řízení je individuální a má svoje specifika, proto nelze v tomto směru paušalizovat.

Zároveň je však otázkou, zda se zástupce odvolatele dotazoval konkrétně též na případy kácení většího rozsahu, tzn. desítek vzrostlých stromů v rámci jednoho případu. Mohl by totiž být ze strany městských úřadů informován v tom smyslu, že v případech rozsáhlejších kácení, zvláště zapojených porostů s vyšší biologickou hodnotou, než jaké dosahují pouhé jednotlivé stromy, se náhradní výsadba ukládá zpravidla ve větším objemu, než za jednotlivé kácené stromy.

Na druhé straně je krajský úřad názoru, že jednotně stanovená doba následné péče na 3 nebo 5 let bez ohledu na další okolnosti by nebyla správným postupem, takže se bude jako nadřízený správní orgán do budoucna v rámci kontrolní činnosti touto otázkou zabývat a všem příslušným úřadům (nejen tedy úřadům obcí s rozšířenou působností, nýbrž všem obecním úřadům Jihočeského kraje) bude doporučovat individuální, nikoli paušální určení doby následné péče o jimi ukládané náhradní výsadby.

Délka následné péče o vysazené stromy je minimálně pětiletá, protože alespoň takto dlouhá doba je potřebná pro zapěstování a vytváření korunky, a to jak u ovocných, tak i neovocných dřevin. V tomto období lze ohlídat nežádoucí vznik růstových vad (např. kodominantní větvení způsobující často tzv. tlakové vidlice) a napravovat je, čímž lze velmi jednoduše a účinně předcházet pozdějším těžko řešitelným problémům z hlediska celkové stability a provozní bezpečnosti stromu, kdy je již odřezávání silné, nevhodně rostlé větve problematické a jedná se spíše o zásah na úrovni poškozování dřeviny.